

Onderwerp Steunpakket COVID-19 sociaal culturele accommodaties

Steller M.A.B. Leegwater

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 6009

Bijlage(n) -

Ons kenmerk

Datum

Uw brief
van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Vanaf 16 maart hebben helaas onze sociaal culturele accommodaties door de coronamaatregelen hun deuren (tijdelijk) moeten sluiten. Met uitzondering van een korte periode na de zomervakantie, zijn alle accommodaties nu gesloten voor reguliere activiteiten. Daar waar mogelijk wordt de dienstverlening voor kwetsbare inwoners zoveel mogelijk voortgezet. Zoals u zult begrijpen heeft deze sluiting gevolgen voor de accommodatie, het bestuur, de vrijwilligers en de bezoekers, zowel op financieel als sociaal vlak. In deze brief informeren we u over de manier waarop we deze accommodaties (financieel) gaan ondersteunen.

Vanaf de start van de pandemie zijn we in contact gebleven met de besturen van onze sociaal culturele accommodaties en hebben hen gevraagd wat de sociale en financiële gevolgen van de maatregelen zijn. De besturen gaven aan dat de impact op de accommodaties groot is, er vinden op dit moment geen reguliere activiteiten meer plaats. Dit is voor zowel de bezoekers als de vrijwilligers en bestuurders een hard gelag. Vrijwilligers en bestuursleden verliezen met het wegvallen van hun “werk” hun enthousiasme en motivatie en gevoelens van eenzaamheid, angst en depressie worden genoemd. Vrijwel alle accommodaties hebben tevens te maken met een financieel nadeel. Voor accommodaties in met name Ten Boer is de financiële klap nog wat harder omdat ze afhankelijk zijn van inkomsten als huur en horeca. Dit kan consequenties hebben voor bijvoorbeeld toekomstige activiteiten, personele inzet en voor de onderhoudssituatie van de gebouwen.

Het college is zich bewust van deze gevolgen en wil deze zoveel mogelijk beperken. De accommodaties zijn een waardevol onderdeel van de sociale basis in wijken, buurten en dorpen, die we ook in de toekomst nodig hebben.

Ook uw raad is zich daarvan bewust en heeft ons in uw raadsvergadering van 11 november verzocht om sportverenigingen, cultuurinstellingen en dorps- en buurthuizen zoveel mogelijk zekerheid te bieden en pro-actief aan te geven welke steun de gemeente kan bieden, ook als landelijke regelingen nog niet volledig helder zijn (Motie “Zekerheid bieden”).

Vanuit het Rijk hebben we in 2020 incidenteel € 276.000 ontvangen ter ondersteuning van onze sociaal culturele accommodaties ter compensatie van de maatregelen die zijn genomen in verband met COVID-19. Wij hebben hiervoor nadere regels vastgesteld, zodat het budget al begin 2021 ingezet kan worden voor noodzakelijke corona ondersteuning bij sociaal culturele accommodaties. Hiermee wordt vooruit gelopen op het bestemmingsvoorstel dat we bij de jaarrekening 2020 zullen aanleveren om deze middelen over te hevelen naar 2021. Deze werkwijze past binnen de afspraken die we met uw raad hebben gemaakt in het kader Resultaatbepaling en resultaatbestemming (vastgesteld april 2020) ten aanzien van incidentele middelen die we in het gemeentefonds ontvangen voor een specifiek doel.

In deze brief informeren wij u verder over de nadere regels en de wijze waarop wij invulling willen geven aan de ondersteuning.

Zoals u kon lezen in de inleiding hebben wij in de tweede helft van 2020 bij de accommodaties geïnventariseerd naar de gevolgen van de coronamaatregelen. Deze gevolgen zijn fors. Om deze consequenties zoveel mogelijk te beperken willen we het gehele bedrag van € 276.000 vanuit het Rijk ten goede laten komen aan onze sociaal culturele accommodaties. Onze accommodaties hebben onder andere in samenwerking met onze gebiedsteams een belangrijke rol in de sociale basis. De eerste cijfers van onze afdeling Onderzoek en Monitoring laten zien dat die sociale basis een harde knauw heeft gekregen als gevolg van de maatregelen tegen COVID-19. Ook landelijke cijfers bevestigen dit beeld. Juist de al kwetsbare wijken lijken het hardst geraakt. Wij willen dat, zodra deze maatregelen achter de rug zijn, er nog steeds ontmoetingsplekken in de wijken en dorpen aanwezig zijn.

Eind 2020 zijn reeds twee accommodaties ondersteund die in acute financiële problemen waren gekomen als gevolg van de coronamaatregelen. Deze accommodaties zijn ondersteund vooruitlopend op voorliggend afwegingskader, waarbij is aangegeven dat definitieve steun afhankelijk is van dit vastgestelde afwegingskader. Door deze noodsteun is er in 2021 nog een bedrag beschikbaar van € 268.000.

Met de koepelorganisaties de Speeltuinentrale, de BBOG en de Vereniging Groninger Dorpen, is in december en begin januari overleg geweest over de wijze waarop wij de accommodaties het best kunnen ondersteunen. Ze zijn tevreden over de manier waarop ze worden betrokken en hoe het huidige voorstel tot stand is gekomen. Door middel van een tijdelijke nadere regel,

aanvullend aan het bestaande subsidiekader voor sociaal culturele accommodaties, willen we de volgende situaties ondersteunen:

1. Instellingen die in acute liquide problemen komen, kunnen tot aan het moment van toekenning van de compensatieregeling een tegemoetkoming vragen, omdat we niet willen dat deze organisaties omvallen.
2. Na het inleveren van de jaarrekening 2020 kunnen accommodatiebesturen hun financieel nadeel gecompenseerd krijgen voor zover het beschikbare bedrag vanuit het Rijk hiervoor toereikend is. We gaan uit van dezelfde uitgangspunten die zijn gehanteerd in de gemeentelijke cultuursector. Daarbij hanteren we als uitgangspunt dat de besturen eerst 25 % van hun beschikbaar eigen vermogen moeten aanspreken om het financieel nadeel te compenseren. We wijken daarmee af van het percentage van het generieke steunkader, waar inzet van 40% van het eigen vermogen wordt gehanteerd. Bij dat kader wordt er van uit gegaan dat er eenmalig steun wordt verleend. Wij verwachten dat er voor deze instellingen ook in 2021 steun verleend zal moeten worden en willen daarom niet nu al de beschikbare reserves maximaal belasten.

We schatten dat het financieel nadeel voor het jaar 2020 fors kan zijn. Dit baseren wij op de informatie die wij hebben ontvangen van de accommodaties in de tweede helft van 2020, gebaseerd op de eerste lockdown. Vanwege de nieuwe maatregelen najaar 2020 en voorjaar 2021 is het aannemelijk dat het financieel nadeel hoger is dan op dat moment ingeschat kon worden. Ondanks dat accommodatiebesturen 25 % ten laste van hun eigen beschikbaar vermogen moeten brengen, moeten we er rekening mee houden dat dit het beschikbare rijkscompensatiebedrag overstijgt. Dat betekent dat we wellicht niet in staat zijn het gehele financieel nadeel te compenseren.

We willen het financieel nadeel voor zover mogelijk compenseren omdat we de accommodaties de mogelijkheid willen geven om in de periode van de corona beperkingen en de periode daarna te investeren in het faciliteren en/of organiseren van activiteiten en andere zaken die belangrijk zijn voor het in stand houden van de rol en functie in de sociale basis van de wijk of het dorp.

Overige financiële ondersteuning

Een groot deel van de accommodatiebesturen heeft gebruik gemaakt van de TOGS-regeling van € 4.000. In totaal is er voor een bedrag van € 88.000 gebruik gemaakt van deze maatregel. Er is weinig gebruik gemaakt van de overige regelingen, mede omdat ze deels niet van toepassing waren of omdat de accommodatie er niet voor in aanmerking kwam.

De provincie heeft aangegeven een regeling van € 200.000 (2021) uit te werken voor alle dorpshuizen in de gehele provincie. De regeling is nog niet

in werking. Het is de bedoeling dat dorpshuizen dit zelf bij de provincie eenvoudig kunnen aanvragen. We laten deze buiten beschouwing bij het bepalen van de huidige gemeentelijke ondersteuningsmaatregelen, omdat deze ten goede komt aan 2021 en wij nu een financiële compensatie voor 2020 geven. Tevens is daarmee een eerste stap in de ondersteuning van de buurt- en dorpshuizen in 2021 gezet.

Inzet op verkleining negatieve maatschappelijke effecten en continuïteit.

De besturen hebben aangegeven dat de maatregelen ook een negatieve uitwerking hebben op de vrijwilligers, medewerkers en bestuursleden. Dit komt nog naast de impact op de bewoners en bezoekers van de accommodaties, die hun reguliere ontmoetingsactiviteiten missen. Meerdere vrijwilligers en bestuursleden geven aan door de omstandigheden een gebrek aan motivatie te hebben. Ze zijn niet meer bezig met het organiseren van leuke activiteiten, maar met het steeds aanpassen aan de nieuwe regels en het acteren als politieagent. Tevens vallen voor veel vrijwilligers hun dagelijkse structuur, ritme en zingeving weg. De rek raakt eruit en mensen haken af.

We willen dat de vrijwilligers, medewerkers en bestuursleden mentaal en emotioneel ondersteund worden om weer de veerkracht te krijgen en het plezier om hun werkzaamheden voort te zetten.

We verkennen nu binnen het brede veld van het sociale domein wat de effecten op de samenleving zijn en welke ondersteuning de gemeente aanvullend kan bieden op het sociaal emotionele vlak om weer de 'veerkracht' en het 'plezier' te krijgen om zich in te zetten voor de inwoners van de gemeente Groningen. Ook wordt er bijvoorbeeld nagedacht over het ontwikkelen van een gezamenlijk plan, hoe vrijwilligersorganisaties te steunen om na Corona weer op te staan. We denken hierbij aan een programma voor de gehele sociale basis zodat we (met nieuwe inzichten) kunnen herstarten.

Vervolg

Deze regeling gaat over de ondersteuning van buurt- en dorpsaccommodaties, ter voorkoming van het wegvallen van deze waardevolle ontmoetingsplekken in de sociale basis van wijk en dorp. Doordat de coronamaatregelen nog steeds van toepassing zijn en de accommodaties gesloten zijn voor reguliere activiteiten, verwachten wij dat de financiële ondersteuning ook in 2021 moet worden voortgezet. We weten nu nog niet wat de consequenties precies zijn, hoe lang de maatregelen van kracht zullen blijven en of er vanuit het Rijk opnieuw een ondersteuningsmaatregel wordt verstrekt. Mochten er bij instellingen voorafgaand aan nieuwe steunmaatregelen voor 2021 acute financiële problemen ontstaan, dan zullen die worden afgehandeld conform het in juni 2020 door uw raad vastgestelde algemene steunkader. In de tussentijd zullen wij op landelijk niveau blijven lobbyen om ook voor het jaar 2021 aanvullende compensatiemiddelen beschikbaar te krijgen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.